

alterius Religionis vel habitus. Si contra fiat, est irritum. Hoc dicit. Joan. And.

Cum rationi non congruat, ut homines disparis professionis vel habitus, simul in eisdem Monasteriis locentur; prohibemus ne Religiosus aliquis in Abbatem, vel Praelatum alterius Religionis vel habitus de cetero eligatur. Quod si fecus actum extiterit, sit eo ipso irritum & inane. Per hoc autem, quin Religiosus in Episcopum, Secularis, vel cujuslibet Regularis Ecclesiae, licite possit eligi, non intendimus prohibere.

II. IDEM.

Causa Cardinalium Sede vacante iurisdictionem Papalem non exerceat, nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense: nec illud vel eius partem alterare possit. Joan. And.

NE Romani electioni Pontificis indeterminata opinio diversitas aliquod obstaculum vel dilationem afferat: Nos inter cetera praecipue attendentes, quod lex Superioris per inferiorem tolli non potest; opinionem astruere, sicut accepimus, fatigentem, quod constitutio felicitis recordationis Gregorii Papae X. praedecessoris nostri, circa electionem Praefatam edita in Concilio Lugdunensi, per eorum Cardinalium Romanae Ecclesiae, ipsa vacante, modificari possit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, five addi, vel dispensari quomodolibet circa ipsam seu aliquam ejus partem, aut eidem etiam renunciari per eum, tanquam veritati non consonam, de Fratrum nostrorum consilio reprobamus: irritum nihilominus & inane decernentes quicquid potestatis aut jurisdictionis ad Romanum, dum vivit, Pontificem pertinentis (nisi quatenus in constitutione praedicta permittitur) ceteris ipse duxerit, eadem vacante Ecclesia, exercendum.

§ PRIMUM. Constitutio. Cap. 3. sup. eod. tit. lib. 6.

Officium Camerarii vel Penitentiariorum Papa durat eo tempore vacationis alios surrogare. Joan. And.

§ 1. Eo tamen proviso, quod si ejusdem Ecclesiae Camerarium, aut majorem, vel aliquos alios ex Penitentiaris (quorum officium per obitum ejusdem Pontificis nolumus expirare) per mortem, vel alias deficere quovis modo contingat, valeat idem ceteris ad tempus vacationis hujusmodi, pro numero deficientium, vel ampliori etiam, quantum ad Penitentiaris (si hoc eidem ceteris concorditer expedire videbitur) alios surrogare.

Determinans Diocesim intelligi id quod in Concilio dicitur de territorio & districtu, statuit moriente Papa extra curiam, ipsius electionem fieri debere, in loco ubi erat castrum & literarum audientia, licet suspensa, nisi prius ordinatum esset de curia transferenda. Joan. And.

§ 2. Sanè cum juxta constitutionem praedictam Papa extra civitatem, in qua cum sua erat curia, moriente in civitate, in cujus districtu seu territorio moritur, sit regulariter successores electio celebranda; districtus, seu territorii nomine, Diocesim hoc casu intelligendam fore censuimus. Eo tamen adjecto, quod si in certo loco castrum & literarum Apostolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, sed ubi praedicta fuerit audientia, memorata electio celebretur; etiam si eadem audientia tempore mortis hujus vacare noceatur: nisi forsan ante mortem eandem ordinatum esset per Papam de curia transferenda; quo casu servetur provisio constitutionis praedictae.

Providet casui, quo contingeret Cardinales omnes exire Conclaviae.

§ 3. Porrò si Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes simul vel successivè (quod abijt) exire contingeret Conclave deputatum eisdem; si (ad quod pertinet executio Constitutionis praedictae) illos ex ipsis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excusationem non dabit, idem Conclave, quam citò poterunt, reintrare compellantur, poenas in dicta Constitutione contentas, nisi hoc fecerint, incurfuri. Cardinales autem hujusmodi Conclave reintrentes, ad electionem jam dictam procedant, & alias Constitutionem praefatam observent, secundum statum, in quo erant in eodem Conclavi, quando ipsum, ut praemittitur, exiverunt.

Statuit, Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli. Joan. And.

m Vide Bart. in l. de fidei. iust. §. de munit. ff. de leg. 1.

n Al. ita: ut nullus ex Cardinalibus.

Electos & alios, qui mittere vel ire tenentur ad curiam, adstringit ad id Sede vacante. H. d. Joan. And.

§ 5. Verum, quia tam ex provisis remediis, quam ex orationibus ad Deum super huius negotio effundendis, quod breviter hujusmodi celebretur electio, praefundum est probabiliter, & sperandum: statuius, ut electi & alii (qui ex quacunque causa ad Sedem Apostolicam venire vel mittere sunt adstricti) ad ipsam, cum vacat, ac si non vacaret, venire vel mittere teneantur.

III. IDEM.

Primo ponit formam, secundum quam appellans appellationem intimat appellato; ut per ipsam causa beneficiis ad curiam devolvatur. Secundo, providet cum appellatus vel ipse specialiter Procurator nequis haberi. Tertio, providet cum per metum appellati, vel suorum intimatio fieri non possit. Quarto, vitat intimandum aliter factum. Quinto, prorogat hunc modum intimandi ad alios casus. H. d. Joan. And.

Causam electionis, postulationis, seu provisionis, per appellationem ab ipsa vel occasione ipsius, ad Sedem Apostolicam emittam; tunc demum ad Sedem eandem devolvi censuimus, cum in appellati aut procuratoris ejusdem in ipsa causa specialiter constituti praesentia interposita fuerit, aut eorum alteri intra mensem ab interpositione ipsius, vel saltem post lapsum ejusdem mensis (quam citò commode fieri poterit) legitime intimata; porrecto videlicet sibi sub scriptura authentica, vel perlecto & inane tenore, & copia modo consimili, si petita fuerint, inde facta. Quod si forsan appellatum abesse, & Procuratorem talem non inveniri contingat, in domo, quam ipse appellatus habitare communiter consuevit: vel, si domus eadem in remotis exiit, in Ecclesia Cathedrali, in cujus civitate vel diocesi constitit Beneficium, & nihilominus utroque casu in Ecclesia vel Beneficio, de quo agitur, volumus appellationem hujusmodi publicari, ac de ipsa quodcumque petitum fuerit, copiam modo praemissa fieri appellato. Verum, si propter appellati aut suorum metum vel potentiam intimatio fieri nequeat, ut praefertur, appellationem eandem in loco aliquo publico sic solemniter volumus publicari, quod ad appellati seu ejus procuratoris noticiam possit verisimiliter pervenire. Intimatio vero aliter facta omni careat juris effectu: nec causa per appellationem eandem ad Sedem censetur devoluta praedictam, nisi ad appellatum ejus plena & certa notitia, intra tempus praedictum aliter pervenisset. Idem quoque in aliis casibus observari volumus, in quibus requiritur intimatio faciendae.

IV. IDEM.

Decretalis, Ut circa, locum non habet, cum appellans jus suum vel Ecclesiae directe prosequitur: sed cum in formam vel personas opponit crimina vel defectus, quorum circumstantias, si non specificat, super illis non auditur, etiam si juret illis didicisse de novo. Nec etiam in eadem causa super illis auditur alius non appellans & professus, quous communi non proprium interesse: potest tamen asserere appellanti. Appellans, qui non servat formam, etiam si appellationem renunciat, per viam querelae non prosequitur objecta, nec etiam alia, nisi in casibus exceptis. Omisso forme, licet appellanti ad probationem repellat, non tamen infirmat probationem super his legitimè factam adversarii confessione, vel aliter. H. d. Joan. And.

Constitutionem, Ut circa, editam in Concilio Lugdunensi, locum decernimus non habere, quando, quae opponuntur, directe respiciunt jus Ecclesiae, vel opponuntur personae; sed tantum ubi per competitorem vel oppositorem quemlibet appellanti in formam aut personas defectus vel crimina opponuntur. Ceterum cum circa crimina vel defectus debitam circumstantiarum specificationem praedictis omittit appellans, non est postmodum in prosecutione negotii, super his audiendus, etiam si circumstantias hujusmodi vel probationes earum per juramentum asserat, ad se pervenisse de novo. Sanè, si quis cuius interest ab electione, postulatione, vel provisione, duxerit appellandum, opponendo crimina vel defectus, forma dictae constitutionis omittit, eodem postmodum appellationem hujusmodi prosequente, alius superveniens non appellans, contra appellatum in eadem causa principaliter admitti non debet, pro interesse communi eisdem articulos prosequendo, licet appellanti possit assistere ne coludat; non tamen ei propter hoc prosecutionem proprii interesse denegamus. Insuper si appellans ab electione, postulatione vel provisione per viam querelae simplicis causam agat, vel eam appellato agente defendat, repellitur ab objectibus in appellatione sua expressis & aliis, nisi contulerit ipsum formam servasse praedictam, praeterquam in casibus in constitutione praemissa exceptis: etiam si appellationem suam non prosequatur, nec exhibeat, & illa se asserat nolle uti: dum tamen de ipsa coram iudice fiat fides: quia per ipsam jus repellendi eundem adversarium est quietum. Illius vero constitutionis forma omisso, licet appellanti ab objectibus in formam electionis, vel personas eligentium, vel electi propositis

Hic notat Card. quod lex ad capitulum allegandum est per suum principium. Font. Nota differentiam inter competitorem & oppositorem; & quis fit competitor die ut in glo. ejusdem. Font. Nota differentiam inter competitorem & oppositorem; & quis fit competitor die ut in glo. ejusdem. Font. Nota differentiam inter competitorem & oppositorem; & quis fit competitor die ut in glo. ejusdem. Font.

Hic notat Card. quod lex ad capitulum allegandum est per suum principium. Font. Nota differentiam inter competitorem & oppositorem; & quis fit competitor die ut in glo. ejusdem. Font. Nota differentiam inter competitorem & oppositorem; & quis fit competitor die ut in glo. ejusdem. Font.

positis vel proponendis, & eorum faciendae probatione repellat probationem tamen factam, super his per adversarii confessionem, vel alias legitime non infirmat.

V. IDEM.

Sine speciali licentia Papa nullus providere potest Ecclesiae Cathedrali Clero carenti & populo Christiano. Religiosus per Praelatum licentiam non debet ut tali provisioni consentiat: consentiens, etiam si fuerit consecratus priori Praelato subiacet; nec in Episcopum recipitur, nec ad aliquem honorem promovetur: qua contra sent, irrita decernit. Joan. And.

IN plerisque Ecclesiis nedom (quod dolentes referimus) praedio facultatum privatis: sed & Clero carentibus & populo Christiano, multos frequentior & Religiosus praefertim improvida Superiorum provisio ad Pontificatus assumptum honorem, qui nec, ut expediret, prodesset, nec praesente, ut deceret, valentes, instabilitate vagationis & mendicitatis opprobrio serenitatem Pontificalis ornabant dignitatis. Volentes igitur contra temeritatem tam facientium, quam ut frequentius recipientium provisiones hujusmodi providere: de consilio Fratrum nostrorum statuius, ut nullus de cetero quacunque Dignitate praepollens (nisi speciali super hoc auctoritate Sedis Apostolicae fulciatur) de Pastore provident Cathedrali Ecclesiae sibi qualitercumque subjectae, quae Clero careat & subditis Christianis: nullumque Religiosus a suo unquam, quod provisioni tali consentiat, licentiam Praelato. Quod si licentiam etiam hujusmodi provisioni consenserit, & in Episcopum se fecerit aut permiserit consecrari, in Episcopatu nullatenus recipiatur honore: sed in tantae ambitionis poenam huiusmodi aut Monasterii sui Praelato semper sic degat humilis, jactaque profiratur, quod nullus eidem in Religione sua vel extra, ad gradum honoris vel administrationis cujuslibet sit ascensus. Nos enim quicquid contra praemissa vel aliquid praemissorum contingerit attentari, irritum esse decernimus & inane, contraria quacunque consuetudine non obstante. Sanè circa praefata Ecclesiae praemissa sic specialiter providenda decernimus, quod circa provisionem quarumlibet aliarum, facultatem Superiorum, nec coarctare intendimus, nec ultra juris communis limites ampliare.

VI. IDEM.

Capitulum, Quorundam, quas discordiam & minoritatem nomen, intelligitur, quoad voces facti, non servandum juris servationem. H. d. Joan. And.

Quod circa Religiosorum electiones fuerit discordia & minoritate numeri Beneficentia Constitutione cavetur de discordia & numeri minoritate, quae in facto, non in fictione vel juris effectu constitunt, debere intelligi declaramus.

VII. IDEM.

Emolumentum ex jurisdictione & sigillo curiae, vel aliis pertinentem ad Praelatum Cathedralis Ecclesiae vel Collegiate ea vacante, non obstante consuetudine, deducis expensis, reservandum est successori, nisi tunc certa Dignitati competat jurisdictione cum ipsius emolumento. Joan. And.

Statutum super bonis à Praelatis Cathedralium Regularium & Collegiarum Ecclesiarum dimissis, aut obvenientibus tempore vacationis earum, futuris successoribus fideliter reservandis editum; locum declaramus habere in omni emolumento, quod provenit ex jurisdictione, & sigillo curiae Ecclesiasticae vel Secularis: aut aliis undecunque, quod ad Praelatos, Ecclesiis non vacantibus, pertinet, consuetudine qualibet contraria non obstante: ita tamen quod in istis & similibus rationabiles deducantur expensae. Ceterum ad singulares personas, ad quas ratione Dignitatum, quas obtinent, jurisdictione cum ejus emolumento devolvitur, Sede vacante de consuetudine, privilegio, vel jure alio speciali, nolumus praesentem Constitutionem extendi.

VIII. IDEM.

Concessio licentiae generalis Religioso de consentiendo electioni facta, vel fiende, non valet. Joan. de Imola.

Cum concessa Religioso à Superiore suo licentia, ut electionem vel provisionem (si quam de ipso contingerit fieri) suam dare possit, provisionem, ambitionis vitio viam parat; nullius eam existeret volumus firmitatis.

DE RENUNTIATIONE.

TITULUS IV.

I. CLEMENS V. in Concilio Vienenfi. [an. 1311. in Gallia.]

Renunciatio Dignitatis vel Beneficii facta per Procuratorem ad hoc constitutum, tenet; licet prius Procurator fuerit revocatus, ipso tamen & Superiore, cui fiebat Pars II.

cessio, ignovante; nisi per malitiam ipsorum, vel aliorum, revocatio ipsius fuerit occultata. Joan. And.

Cum illius & variatio in personis Ecclesiasticis maxime sint vitandae, praesenti Constitutione sancimus, ut, si quis ad cedendum Pontificali aut alii cuilibet Dignitati, vel Beneficio Procuratorem sponte ac liberè constituerit, & ipsum ignorantem postmodum duxerit quomodolibet revocandum: teneat cessio facta per eum, antequam ad ipsum vel illum (in cujus manibus cessio fuerat faciendae) notitiam revocatio hujusmodi sit deducta: nisi forte per ipsos aut alios malitiosè factum fuerit, quominus ad eos vel eorum alterum ante cessionem potuerit revocatio pervenire.

Vide Felin. in c. ex parte Decani, extr. de rescriptis. Sub ista voce dicitur Cat. in per hunc text. non comprehendit Episcopatum. Felin. in rubr. de mayor. & oel. in coll. 6. Font.

DE SUPPLENDA NEGLIGENTIA PRAELATORUM.

TITULUS V.

I. CLEMENS V. in Concilio Vienenfi. [an. 1311. in Gallia.]

Si Praelati Regulares non consenserint intra sex menses Prioratus, Administrationes, & Ecclesias vacantes, quae non sunt de mensa, sed solent speciales, licet obedientiariorum Rectores, habere: Diocesani auctoritate sua, vel Apostolica, si sint exempta, consenserint illa personis, quibus per Praelatos fuerant concessenda. Nec permittunt illa applicari mensis Praelatorum, vel personis quovis. Declaratur etiam decre. de offi. Ord. praesentis. & de Praeb. cum singula. in talibus Prioratibus & Ecclesiis locum habere. Joan. And.

Quia Regulares Praelati Prioratus, Ecclesias, Administrationes, aut quaevis alia Beneficia, ad eorum dispositionem spectantia, cum vacant, interdum committere negligunt, vel conferre intra tempus in Lateranen. Concilio constitutum: Diocesani locorum in non exemptis sua, in exemptis vero Apostolica auctoritate negligentiam super hoc suppleant eorumdem. Prioratus, Ecclesias, Administrationes, & Beneficia hujusmodi, illa videlicet quae consueverunt per Seculares Clericos gubernari, Secularibus Clericis: alia vero, quae Religiosis duntaxat committi sunt solita vel consueti, Religiosis Monasteriorum, quorum Praelati hujusmodi negligentiam fuerint conferendo. Eadem quoque auctoritate Diocesani suffulti nullo modo permittant, quod iidem Praelati Prioratus, Ecclesias, Administrationes, aut Beneficia hujusmodi applicent mensis suis, pensiones novas eis imponant, aut veteres augeant; five, quod ipsi de novo impostae, five auctae solvantur. Praemissa vero de Prioratibus, Ecclesiis, Administrationibus, & Beneficiis, intelligimus, quae non sunt de mensa Praelatorum ipsorum; sed speciales Priores, Administratores seu Rectores consueverunt habere; licet Priores seu Administratores hujusmodi liberè possint ad Claustrum, cum oportuerit, revocari. In quibus etiam Constitutionem Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri bona Beneficiorum vacantium occupari, à Praelatis vel aliis prohibentem, ac nihilominus in Prioratibus hujusmodi & Ecclesiis illud Bonifacii ejusdem statutum, quod Religiosum quocumque pluribus praesente prohibet Prioratibus, aut Ecclesiis curam animarum habentibus (etiam si cura ipsa non per eum, sed per alium habeat exerceri) locum sibi censuimus vindicare; licet etiam eidem Prioratibus cura non imminet supradicta.

Id est, Concilium Lateranen. sub Alex. III. cap. 8. Vide Conc. Trid. sess. 14. de Refor. cap. 6. al. ita: illa vero, &c.

DE AETATE, ET QUALITATE, ET ORDINE PRAEFICIENDORUM.

TITULUS VI.

I. CLEMENS V. in Concilio Vienenfi. [an. 1311. in Gallia.]

Diocesani servare debent, & à suis subditis servari facere jura loquentia de qualitate personarum praeficiendarum Ecclesiarum. Joan. And.

Cum Ecclesiae, quibus praeficiuntur personae minus idoneae scientia, moribus, aetate, gravia propter hoc, ut docet experientia, nonnunquam perferant in spiritualibus & temporalibus detrimenta: Nos volentes per locorum Diocesanos, quibus ratione officii hoc competit, praecipue super hoc diligentius praecaveri; eis districtè injungimus, ut ipsi statuta Canonica, quae super praeficiendis personis in hujusmodi Ecclesiis haecenus emanarunt, diligentius per seipos observent, & faciant à suis subditis inviolabiliter observari; si Divinam offensam, & Sedis Apostolicae debitam vitare voluerint ultionem.

Vide Conc. Trident. sess. 24. de Refor. cap. 12.

II. IDEM.

In Capitulis Cathedralium Ecclesiarum, vel Collegiarum eorum non habet, qui non est Subdiaconus. Habens Beneficium, cui annexus est Ordo, post annum, nisi prius, impediens